

Írta: Sipos György

2009. december 21. hétfő, 09:07 - Módosítás: 2009. december 21. hétfő, 09:23

Avagy amit a tűzifáról és a tűzifavásárlásról tudni érdemes.... A napokban olvastam a Dalerd Zrt. Tájékoztatási Központjának információs lapjában Vid Katalin tollából, az alábbiakat Úgy gondoltam érdemes azon olvasók számára is eljuttatni, akik esetleg nem jutnak hozzá az ERDŐJÁRÓ decemberi példányához. Ahogyan közeledett a hűvösebb idő, egyre több ismerősöm faggatott: hol, kitől, milyen fajta fát, milyen kiszerezésben és felkészítettségben vegyen a hideg téli napokra. A beszélgetésekből számomra egyértelművé lett, hogy a piac nagyon sokrétű, számtalan szereplővel, sokféle árral és minőséggel, emiatt nagyon nehéz helyzetben van a vásárló, aki jó minőséget szeretne vásárolni [persze az eladó is, aki jó minőséget szeretne eladni].

Úgy gondoltam, néhány gondolattal segítem a tájékozódást tűzifa ügyben. Kezdjük talán az alapoknál: mi is a tűzifa? Tűzifa bármely fafaj ipari célokra nem alkalmas része [a tuskótól a törzsön át a rőzséig], amely mérete vagy minősége miatt csak tüzelésre értékesíthető. Mérete alapján vastag (1 m hosszú és 5 cm-nél vastagabb átmérőjű) illetve vékony (1 m hosszú és 5 cm-nél vékonyabb átmérőjű) lehet.

A hazai tűzifakínálatot elsősorban az ország faállományának összetétele határozza meg: a piacot elsősorban a tölgyfélék, a cser, az akác, a bükk valamint a gyertyán uralja.

A télire való kiválasztásakor először is célszerű végiggondolnunk, hogy hol, miben és hogyan szeretnénk fűteni. „Látványtüzeléshez” (pl. bizonyos kandallók) szinte bármilyen fa megfelelő, de igazi fűtéshez [pl. cserépkályhák, kazánok] már tanácsos kicsit közelebből megismerni a különböző fafajok tulajdonságait.

Vegyük tehát számba a fűtés szempontjából a leggyakoribb fafajokat! A puhafák [pl. nyarak, fűzek] és a fenyőfélék tüzelésre kevésbé használhatók, mivel gyorsan ellobbannak, s csak állandó táplálás mellett lehet velük a tüzet fenntartani, azonban jól kiszárítva gyújtósnak kiválóan használhatók. A keményfák [cser, tölgyek, akác, bükk, gyertyán] viszont a komolyabb hidegben sem hagynak bennünket cserben. [Milyen érdekes épp itt, ebben a szövegkörnyezetben a „cserben hagy” szólásunk!...] Legtöbbjük sokáig tartja a parazsat, így hosszú időn át meleget ad, s számunkra épp ez a legfontosabb: az égő fa minél hosszabb ideig melegítsen. Érdemes tehát megvizsgálnunk a fafajokat fűtőértékük alapján is. A legmagasabb [légszáraz fára vonatkoztatott] fűtőértéke a nyírfának van, őt a cser, a tölgyek, a bükk, a gyertyán, az akác, majd a kőris, a juhar és a szil követi. A cser fája nehéz, lassan száradó, de jól hasítható. Kiváló tüzelőanyag. Nagy parazsat tart, és magas fűtőértéke van. A gyertyán fája tömör, kemény, hosszan tartó parazsa miatt kényelmes vele fűteni. A tölgyek közepesen nehéz fájuk ellenére könnyen hasíthatók, jó tüzelőberendezésben sokáig tartják a hőt. Az akác tartós, kemény, nehezen hasítható fája még vizesen is könnyen meggyújtható, s szép lánggal ég, ezért nagyon közkedvelt tüzelőanyag. Parazsa azonban viszonylag hamar átesik a rostélyon. A bükkfülledésre [gombásodásra] hajlamos, megvásárlásakor gondoskodni kell a gyors kiszárításáról. A gyertyánnal együtt előnye, hogy szikrázás, pattogás nélkül ég, ezért használata különösen az üvegajtó nélküli kandallók fűtésénél előnyös.

A céljainknak, körülményeinknek megfelelő fafaj kiválasztásán túl egyet azonban nem szabad elfelejtenünk! A fa fűtőértéke nem csak a fa fajtájától, korától, a vágási idejétől függ! Égetésekor nedvességtartalmának van a legnagyobb, szinte döntő szerepe! A frissen kitermelt, zöld, ún. élőnedves fa tömegének közel felét ugyanis a víz adja, s ha túl sok a fában a víz, akkor fafajtól

Írta: Sipos György

2009. december 21. hétfő, 09:07 - Módosítás: 2009. december 21. hétfő, 09:23

függetlenül nagyon lecsökken a tüzelés hatékonysága. Az égés során a fából elpárolgó víz ugyanis hőt von el, így a fából elgőzöltetett víz nagy energiát, emészt fel, s ez komoly energiaveszteséget jelent. A száraz fával való fűtés átlagos hatásfoka 75%, ezzel szemben ugyanez vizes fával kb. 45% körüli. Számításaink szerint az, aki vizes fával fűt, két év alatt egy harmadik szezon fűtését is kifizeti. Ráadásul az égéstérből a tökéletlen égés következtében értékes alkotóelemek párolognak el, s fontos fagázok a kéményen át távoznak, melyek így ráadásul még a kéményt és a fűtőberendezést is tönkre tehetik.

Egyéves szakszerű, megfelelően szellőztetett szárítás után a víztartalom még mindig 15-20%, de ekkor már légszáraz, fűtésre alkalmas fáról beszélünk. A fa higroszkopikus szerkezete miatt folyamatosan „dolgozik”, a levegő természetes páratartalmából vizet tud felvenni, ezért a légszáraz fa víztartalma az őszi időszakban ismét 20% fölötti értékre növekszik, emiatt érdemes a fát közvetlenül tüzelés előtt a belső térben előszárítani.

Ejtsünk néhány szót a mértékegységekről is! Azt hiszem, mindenképpen érdemes foglalkoznunk a témával, hiszen nap mint nap hallani, hogy itt is, ott is becsapták a vevőket az [elsősorban alkalmi] tűzifaárusok.

Kétféle módon tudunk üzletet kötni: vagy súlyra vásárolunk vagy térfogatra. A súlyra [általában mázsára] vásárolt tűzifa mennyisége viszonylag könnyen kontrollálható: egy egyszerű méréssel le tudjuk ellenőrizni a kiszállított anyag mennyiségét [bár hitelesített mérleg kevés helyen található]. Ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy ebben az esetben megvásároljuk azt a vízmennyiséget is, amit később ki kell szárítanunk a felhasználás előtt, ráadásul nem árt odafigyelni, mert előfordulhat, hogy az eladó némi „nedvesítéssel” próbálja az áru súlyát növelni.

A térfogatra vásárolt fával a szárítási veszteséget egy csapásra kiküszöbölhetjük, ebben az esetben viszont a mértékegységek közötti

zűrzavar, valamint az ellenőrzés nehézkessége miatt kell jobban odafigyelnünk. A napi gyakorlatban a m³ [köbméter] fogalmát többféleképpen is értelmezik. Félreértésre az adhat okot, hogy egyesek úgymond „normál úrméter”-ben gondolkoznak, azaz 1m x 1m x 1m-es egységben mérnek, az erdészetek azonban az úgynevezett „tömör vagy erdei m³”-es, azaz 1m x 1m x 1,7 m-es rakatokban [sarangokban] veszik számba a tűzifát. A sarangokat mérési-tapasztalati eredmények alapján rakják 1,7 m magasra. A sarangokba rakott faválasztékok ugyanis nem töltik ki teljesen a rendelkezésükre álló helyet, hiszen az egyes fadarabok között hézagok, rések vannak, s ezt figyelembe véve állapították meg a mértékegységet. Ne feledjük! A mennyiséget befolyásolja a térfogatra vásárolt faanyag feldolgozottsága is: nem mindegy, hogy méteres, kuglizott [darabolt] vagy hasogatott anyagot veszünk-e számba!

Vásárlás előtt tehát nem árt pontosítani a mértékeket, s tisztázni az ellenőrzés [pl. a rakat megtekintése a kiszállítás előtt, vagy mérhető rakatba rendezése a kiszállítási helyen stb.], a szállítás, rakodás módját [össze-vissza dobálva töredék annyi fa fér fel a teherautóra, mint szépen felrakva, a széleken kirakva. Ez a különbség a méteresre vágott fánál mindenkinek feltűnik, a hasogatott fánál már szinte senkinek], mert amikor az udvarunkra ömlesztették a

Írta: Sipos György

2009. december 21. hétfő, 09:07 - Módosítás: 2009. december 21. hétfő, 09:23

megvásárolt anyagot, már nehezen tudjuk ellenőrizni a mennyiséget, s bizony egy-egy nagyobb tételnél komoly veszteségünk is lehet!

A kiszállított mennyiség ellenőrzése kapcsán gyakran felvetődik a kérdés: hány mázsa tűzifa van egy m³-ben? Erre pontos választ nem lehet adni, ui. a térfogategység-súlya minden fának természetesen más és más, így egy m³ fának a súlya is változó, s még akkor nem vettük számba az adott anyag nedvességtartalmát sem. [A gyakorlati tapasztalatok alapján esetleges, hozzávetőleges adatok azonban léteznek: pl. 1 erdei m³ cser kb. 11-13 q, tölgy 10-12 q, akác 8-10 q, nemes nyár 6-8 q súlyú lehet.]

A fentiek ismeretében talán senki sem fog vitatkozni velem abban, hogy tűzifavásárlás előtt a csalódások és a komolyabb anyagi veszteségek elkerülése érdekében érdemes alaposan utánajárni és leinformálni, hogy kitől, mit, s milyen minőségben vásárolunk.

Néhány jó tanács:

A legkésőbb nyáron beszerezett, a végfelhasználás nagyságára összeaprított, "konyhakész" tűzifát jól szellőző, széljárta, fedett helyen tároljuk! Így a fűtési szezon kezdetére biztosan kiszárad.

A tűzifa száradásánál fontos a légmozgás, a darabolási hossz méret, és a száradás ideje. 6-8 hónap alatt a darabolt fa kiszárad, jól tüzelhetővé lesz.

Minden tűzifára igaz, hogy nem szabad fóliával légmentesen letakarni, mert nem szellőzik, s emiatt bepenészedhet.

Amennyiben mégis későn sikerül csak fához jutni, érdemes egy-két napi hasogatott fát a kályha közelébe, a kazán fölé, stb. rakni, hogy mire a kályhába kerül, nagyjából kiszáradjon.

A nagyon vastag fadarabok lassan, senyvedve égnek; nem tudjuk belőlük kinyerni az energiát.

A túl vékony fadarabok azonban nagyon gyorsan ellobbannak, emiatt nem tudjuk hasznosítani a hirtelen felszabaduló hőt.

Barátságos melegre fűtött otthont mindenkinek!

Írta: Sipos György

2009. december 21. hétfő, 09:07 - Módosítás: 2009. december 21. hétfő, 09:23

Sipos György erdész

[Joomla SEO powered by JoomSEF](#)